

نیازسنجی آموزش ضمن خدمت آموزگاران مدارس ابتدایی منطقه ۲ تهران

زهرا مشکوة^۱، صادق رضایی^۲

چکیده

هدف اصلی پژوهش حاضر نیازسنجی آموزش ضمن خدمت معلمان مدارس ابتدایی منطقه ۲ شهر تهران است. جامعه آماری پژوهش شامل ۱۵ نفر از معلمان صاحب نظر و باتجربه در منطقه ۲ آموزش و پرورش شهر تهران بود، که با روش نمونه گیری هدفمند جهت انجام مصاحبه نیمه ساختاریافته انتخاب شدند. در پژوهش حاضر برای تعیین نیازهای معلمان جهت آموزش ضمن خدمت، به بررسی و مطالعه مبانی نظری و تجارب سایر کشورها و مصاحبه با معلمان صاحب نظر و با تجربه پرداخته شده است. جهت اعتباریابی نتایج پژوهش سه فعالیت صورت گرفت. الف) مرور همتا، ب) اعتباریابی یا بازیابی توسط مصاحبه شونده‌گان، ج) جهت بررسی انتقال پذیری^۳ یافته‌ها که با کاربردپذیری یافته‌های پژوهش ارتباط دارد. برای تحلیل داده‌های حاصل از مصاحبه از روش کدگذاری نظری استفاده شده است. هم‌چنین از روش‌های آمار توصیفی به منظور تحلیل داده‌های حاصل از پرسش‌نامه بهره گرفته شده است. که با استفاده از نرم افزار آماری SPSS ۲۱ به صورت (فراوانی، فراوانی درصدی) بیان شده است. نتایج تجزیه و تحلیل نشان داد که نیازهای آموزش ضمن خدمت معلمان ابتدایی منطقه ۲ آموزش و پرورش شهر تهران در سه سطح عمومی (مانند: آموزش زبان انگلیسی، مهارت‌های کامپیوتر، مهارت حل تضاد کار و خانواده، مدیریت مالی و...)، حرفه‌ای (مانند: مهارت تدریس به شیوه‌های نوین، آموزش اقدام پژوهی و درس پژوهی، آموزش استفاده از ابزارهای هوشمند آموزشی، چگونگی انجام ارزشیابی توصیفی و...) و سازمانی (مانند: شناخت نظام پاداش دهی، آشنایی با حقوق معلمی، آشنایی با قوانین سازمان آموزش و پرورش و...) شناسایی شدند.

واژگان کلیدی: نیازسنجی آموزشی، آموزش ضمن خدمت، معلمان ابتدایی، نیازهای حرفه‌ای، نیازهای عمومی، نیازهای

سازمانی

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد رشته برنامه ریزی درسی دانشگاه آزاد واحد علوم و تحقیقات

zmeshkat92@gmail.com

۲- استادیار گروه فلسفه تعلیم و تربیت دانشگاه علوم نظامی امین تهران ایران

مقدمه:

سود و تولید در بلندمدت، در تولید محصول بود، اکنون وظیفه مهم‌تری وجود دارد و آن این است که تبدیل به سازمان اثربخش شوند، نه این‌که تولید و سود بیشتر اهمیت ندارد، بلکه بدون یادگیری مداوم، سود و تولید بلندمدت امکان‌پذیر نخواهد بود (آل آقا، به نقل از حیدری خانقاه، ۱۳۸۹).

افزایش کارایی سازمان‌ها در گرو افزایش کارایی منابع انسانی است و افزایش کارایی منابع انسانی در گرو آموزش و توسعه دانش و مهارت و ایجاد رفتارهای مطلوب برای کارکردن موفقیت‌آمیز است (ابطحی، ۱۳۸۳).

به نظر می‌رسد که اگر آموزش نیروی انسانی به سمت و سوی نیازهای سازمان سوق داده نشود، سرمایه‌گذاری صورت گرفته در این حوزه اثربخشی لازم برای سازمان به همراه نداشته و سازمان از این سرمایه‌گذاری منتفع نخواهد شد. از این رو محققان حوزه منابع انسانی رویکردهای مختلفی را برای جهت‌دهی به آموزش‌ها و هم راستاسازی آن‌ها با نیازهای سازمان ارائه داده‌اند که یکی از بهترین این رویکردها، طراحی و اجرای آموزش‌های سازمانی با رویکرد شایستگی است. سیستم‌های آموزشی عمدتاً از چهار خرده سیستم نیازسنجی، طراحی، اجرا و ارزیابی تشکیل شده‌اند.

نیاز آموزشی که دربردارنده دانش، مهارت‌ها و قابلیت‌هاست که در آن فرد باید جهت بهبود عملکرد خود و رسیدن به اهداف سازمان، بیاموزد (جانسون، ۱۹۹۶). نیاز آموزشی را می‌توان به وضعیتی تشبیه کرد که در آن بین «آنچه هست» و «آنچه باید باشد» تفاوت وجود دارد،

مهم‌ترین رکن توسعه در ابعاد فردی، سازمانی و اجتماعی، آموزش است؛ که سازندگی و بهبود و تعالی انسان را به همراه دارد. آموزش تجربه‌ای است مبتنی بر یادگیری، به‌منظور ایجاد تغییرات نسبتاً پایدار در فرد، تا او را قادر به انجام کار و بهبودبخشی توانایی‌ها، تغییر مهارت‌ها، دانش، نگرش و رفتار اجتماعی کند. بنابراین آموزش به‌مفهوم تغییر دانش، نگرش و تعامل با همکاران است. آموزش مستلزم استفاده از برنامه‌های پیش‌بینی شده‌ای است که شایستگی‌های موجود در کارکنان را تقویت و موجب کسب دانش، مهارت و توانایی‌های تازه در فرد می‌شود، به‌گونه‌ای که بهبود عملکرد شغلی را تسهیل می‌کند. آموزش، عبارت از فعالیت‌هایی است که به‌منظور ایجاد یادگیری در یادگیرنده، از جانب آموزگار یا معلم طرح‌ریزی می‌شود و بین آموزگار و یک یا چند یادگیرنده، به کنش متقابل جریان می‌یابد (سیف، ۱۳۹۷). آموزش، به هرگونه فعالیت یا تدبیر از پیش طراحی شده‌ای گفته می‌شود که هدف آن ایجاد یادگیری در یادگیرندگان است (همان).

همان‌طوری که در قرن ۲۱ در حال وارد شدن به عصر جدید در تحول ساختار و زندگی سازمانی هستیم، تغییرات عظیم در محیط اقتصادی به واسطه جهانی‌شدن و تکنولوژی ایجاد شده است و این امر سازمان‌های سراسر جهان را به ایجاد تغییرات مهم به‌منظور سازگاری بقاء، موفق‌شدن در جهان نوین و هزاره جدید وادار ساخته است. زمانی بود که وظیفه اصلی کارها و مشاغل ایجاد

آموزش معلمان به ایجاد شایستگی در آنها کمک می‌کند، به شرطی که براساس نیاز واقعی آنان طراحی و اجرا شود. نیاز آموزشی فاصله میان آنچه فرد یا گروه شغلی خاصی باید بدانند و انجام دهند و آنچه در شرایط موجود می‌دانند و انجام می‌دهند، تعریف شده است. نیاز آموزشی در حقیقت، شکاف میان سطح کنونی و سطح مطلوب توانایی افراد یا سازمان در انجام وظایف شغلی و مسئولیت‌های سازمانی است. به عبارت دیگر، نیاز آموزشی عبارت است از تغییرات مطلوبی که در فرد یا افراد یک سازمان از نظر دانش، مهارت و نگرش باید ایجاد شود تا آنها قادر باشند وظایف و مسئولیت‌های شغلی خود را در حد مطلوب، مقبول و منطبق با استانداردهای شغلی انجام دهند و تا حد ممکن زمینه‌های رشد و تعالی کارکنان را در ابعاد مختلف به وجود آورد. منابع آموزشی مثل سایر منابع سازمان محدود هستند. برای استفاده از منابع آموزشی به بهترین وجه، سازمان‌ها باید در زمینه نیازسنجی آموزشی تلاش قابل ملاحظه‌ای به عمل آورند. رشد حرفه-ای همکارانه معلمان نقش مهمی در بهبود کیفیت معلمان، برنامه آموزشی، تدریس و یادگیری دانش‌آموزان دارد، اما همواره چالش‌ها و مسائلی وجود دارد که ممکن است مانع اجرای موفق آن شود، از قبیل حجم کاری سنگین معلمان، ابهام در سیاست‌های مربوطه و ساختارهای کاری سلسله مراتبی (هایرون و تان، ۲۰۱۶). بنابر آنچه بحث شد باید در مسیر حل مشکل، کانون توجه را روی عناصر اساسی و تأثیرگذار، که از مقیاس وزنی نسبتاً بالاتری برخوردارند، متمرکز کرد.

این تفاوت ممکن است ناشی از اختلاف سطح در دانش، مهارت‌ها و نگرش‌هایی باشد که کارآموزان برای بهتر انجام دادن وظایف و کارهای خود به آنها نیاز دارند (روبرت، ۱۹۸۷). از آنجایی که مهم‌ترین رکن تعلیم و تربیت به‌عده معلمان است، لذا نیازسنجی آموزشی، گام اولیه در یک فرایند دوره‌ای است که منجر به آموزشی کلی و استراتژی‌های آموزشی برای کارکنان در یک سازمان یا یک گروه حرفه‌ای می‌باشد. این چرخه با یک کنکاش سیستماتیک آغاز می‌شود تا نیازهای آموزشی جمعیت موردنظر شناسایی شود و باید در طول برنامه‌ریزی، اجرا و ارزشیابی نیز ادامه داشته باشد (گولد و همکاران، به نقل از رضایی میرقائد، ۱۳۹۶).

مهم‌ترین مسأله در قبال تغییرات محیط، آموزش و بهسازی، منابع انسانی است. زیرا سرمایه‌گذاری در آموزش و بهسازی منابع انسانی، سرمایه‌گذاری بلندمدتی است که آثار منافع آن به خود فرد، سازمان و جامعه برمی‌گردد. ضرورت-های جدید عصر حاضر، موفقیت کشور ما در عرصه جهانی، پیچیده‌تر شدن اهداف و وظایف سازمانی، پیچیدگی افکار، انتظارات و مهارت‌های استفاده از تجهیزات از یک‌طرف و کمبودها و نارسایی‌هایی در زمینه مهارت‌ها و دانش کارکنان و مدیران از طرف دیگر همگی مبین این است که آموزش همواره باید خود را برای رویارویی با تحولات آماده سازد (دراگر، ۱۳۷۸، به نقل از حیدری خانقاه، ۱۳۸۹).

همچنین مطالعه کتب، مقالات، مجلات و پایان-نامه‌ها جهت تهیه پیشینه و ادبیات پژوهش. داده-های کتابخانه‌ای از طریق مطالعه اسناد و مدارک کتابخانه‌ای و متون علمی و مستند مرتبط با موضوع تحقیق و نظریه‌های مربوطه از طریق کتب، سایت‌های اینترنتی و سایر اسناد معتبر گردآوری شده است. ابزار جمع‌آوری این داده‌ها و اطلاعات، فیش‌برداری است. مصاحبه نیمه ساختار یافته با معلمان صاحب‌نظر و با تجربه که در طول دوران خدمت از ارزشیابی بالایی برخوردار و مورد تأیید مدیران بوده‌اند. در پژوهش حاضر برای تعیین نیازهای معلمان جهت آموزش ضمن‌خدمت، به بررسی و مطالعه مبانی نظری و تجارب سایر کشورها و مصاحبه با معلمان صاحب‌نظر و با تجربه در منطقه ۲ آموزش و پرورش شهر تهران که در طول دوران خدمت از ارزشیابی بالایی برخوردار و مورد تأیید مدیران مدارس بوده‌اند پرداخته شده است.

برای انجام مصاحبه پژوهشگر در نخستین گام اقدام به شناسایی معلمانی کرده که باور داشته می‌توانند با مشارکت در انجام پژوهش، به غنای آن کمک کنند. پس از آن از طریق تماس‌های تلفنی و ایمیلی تلاش نموده است تا مشارکت و حمایت آنان را برای انجام این پژوهش جلب نماید و قرار ملاقاتی تنظیم نماید. از آن گذشته در فرایند مصاحبه اگر معلم دیگری به پژوهشگر معرفی می‌گردد حتماً با آنها ارتباط برقرار می‌شود. در مجموع افرادی که با آنها مصاحبه به عمل آمد شامل ۱۵ معلم با تجربه در منطقه ۲ آموزش و پرورش شهر تهران که در طول دوران خدمت از

یکی از این عناصر کلیدی که در گسترش آموزش و پرورش نقش اساسی دارد، معلمان هستند. بنابراین تمرکز اصلی رشد حرفه‌ای همکارانه بر روی معلمان قرار دارد تا عملکرد آنها را در مدرسه افزایش دهد، بنابراین پژوهش حاضر با هدف پاسخ به این پرسش اساسی صورت گرفته است که: "نیازسنجی آموزش ضمن خدمت آموزگاران مدارس ابتدایی چیست؟"

روش

پژوهش حاضر از نظر هدف، کاربردی، از لحاظ روش تحقیق، توصیفی و از نظر نوع مطالعه کیفی است. همچنین از لحاظ زمانی، به صورت مقطعی است که در سال ۱۳۹۹-۱۳۹۸ انجام گرفته است و از نظر قلمرو مکانی نیز شامل مدارس منطقه ۲ آموزش و پرورش شهر تهران است. جامعه آماری پژوهش شامل ۱۵ نفر از معلمان صاحب‌نظر و با تجربه در منطقه ۲ آموزش و پرورش شهر تهران که در طول دوران خدمت از ارزشیابی بالایی برخوردار و مورد تأیید مدیران بوده‌اند، می‌باشد که با روش نمونه‌گیری هدفمند (تا رسیدن به حد اشباع اطلاعات) جهت انجام مصاحبه نیمه ساختاریافته انتخاب شدند. نمونه‌گیری به صورت هدفمند و به روش غیر احتمالی انجام شده است و برابر با تعداد جامعه در نظر گرفته شده که شامل ۱۵ معلم صاحب‌نظر و با تجربه در منطقه ۲ آموزش و پرورش شهر تهران می‌باشد.

گردآوری داده‌ها در این پژوهش از دو روش ذیل صورت پذیرفته است: روش کتابخانه‌ای جهت بررسی و مطالعه نظریه‌های موجود و

می‌گردیدند. بنابراین در مطالعه حاضر داده‌ها پس از انجام مصاحبه با ۱۵ نفر به اشباع رسیدند یعنی اطلاعات جدیدی حاصل نشد و عمل گزینش دیگر ادامه نیافت. از آنجایی که مصاحبه شونده‌ها با کاری که پژوهشگر قرار است انجام دهد آشنا نبودند حدود ده دقیقه نخست مصاحبه، به معرفی رزومه خود مصاحبه‌گر اعم از رشته تحصیلی، نام دانشگاه، عنوان پایان‌نامه و توضیح در مورد کاری که قرار است انجام گیرد می‌گذشت. و بعد در ادامه چند دقیقه‌ای مصاحبه‌شونده‌ها در زمینه پژوهش حاضر نظر خود را مطرح می‌کردند. سپس پژوهشگر گفتگو را ادامه می‌داد تا داده‌های مورد نیاز را جمع‌آوری نماید.

ارزشیابی بالایی برخوردار و مورد تأیید مدیران مدارس بوده اند، می‌باشد.

پیش از پرداختن به این گفتگوها لازم به ذکر است که انتخاب مشارکت‌کنندگان تا زمان دستیابی به یک تفسیر غنی و عدم پدیدارشدن داده‌های جدید در طی انجام مصاحبه یا به عبارتی اشباع نتایج، ادامه یافت. مدت زمان مصاحبه بین ۴۵ دقیقه تا یک ساعت به طول انجامید اغلب مصاحبه‌ها اغلب در اتاق معلمان در مدارس صورت گرفت. در همه موارد مصاحبه شونده‌ها اجازه ضبط صدایشان را دادند. مصاحبه‌ها ضبط شدند و سپس عین کلمات افراد استخراج گردید و مجدداً برای حصول اطمینان از دقت کار، نسخه‌ها با فایل‌های ضبط شده مصاحبه مقایسه

یافته‌ها

جدول ۱- توزیع فراوانی معلمان مورد مطالعه برحسب جنسیت

جنسیت	فراوانی	فراوانی درصدی	فراوانی درصدی تراکمی
خانم	۶	۴۰	۴۰
آقا	۹	۶۰	۱۰۰
کل	۱۵	۱۰۰	۱۰۰

جدول ۲- توزیع فراوانی معلمان مورد مطالعه بر حسب سنوات خدمت

سنوات خدمت	فراوانی	فراوانی درصدی	فراوانی درصدی تراکمی
۱-۵	۱	۶/۶۷	۶/۶۷
۶-۱۰	۲	۱۳/۳۳	۲۰
۱۱-۱۵	۲	۱۳/۳۳	۳۳/۳۳
۱۶-۲۰	۶	۴۰	۷۳/۳۳
۲۱-۲۵	۳	۲۰	۹۳/۳۳
۲۶-۳۰	۱	۶/۶۷	۱۰۰
کل	۱۵	۱۰۰	۱۰۰

همانطور که جدول فوق نشان می‌دهد از مجموع ۱۵ معلم مورد مطالعه، بیش‌ترین فراوانی سابقه خدمت بین ۲۰-۱۶ سال (۴۰٪) است و کم-ترین فراوانی بین ۳۰-۲۶ سال و ۵-۱ سال (۶/۶۷٪) است.

جدول ۳- توزیع فراوانی معلمان مورد مطالعه بر حسب سن

سن	فراوانی	فراوانی درصدی	فراوانی درصدی تراکمی
۲۵-۳۵	۱	۶/۶۷	۶/۶۷
۳۶-۴۵	۳	۲۰	۲۶/۶۷
۴۶-۵۵	۸	۵۳/۳۳	۸۰
۵۶ به بالا	۲	۱۳/۳۳	۹۳/۳۳
بدون پاسخ	۱	۶/۶۷	۱۰۰
کل	۱۵	۱۰۰	۱۰۰

همانطور که جدول فوق نشان می‌دهد از مجموع ۱۵ متخصص مورد مطالعه، تعداد ۱ نفر (۶/۶۷٪) بین گروه سنی ۲۵-۳۵، تعداد ۳ نفر (۲۰٪) بین گروه سنی ۳۶-۴۵، تعداد ۸ نفر (۵۳/۳۳٪) بین گروه سنی ۴۶-۵۵ و تعداد ۲ نفر (۱۳/۳۳٪) به بالا است. در ضمن ۱ نفر (۶/۶۷٪) به گزینه سن پاسخ نداده بود. بنابراین بیش‌ترین فراوانی بین گروه سنی ۳۶-۴۵ (۳۵،۲۶٪) و کم‌ترین فراوانی به گروه سنی ۵۶ به بالا (۵،۲٪) تعلق دارد.

جدول ۴- توزیع فراوانی معلمان مورد مطالعه بر حسب تحصیلات

تحصیلات	فراوانی	فراوانی درصدی	فراوانی درصدی تراکمی
کارشناسی	۹	۶۰	۶۰
کارشناسی ارشد	۵	۳۳/۳۳	۹۳/۳۳
دکتری	۱	۶/۶۷	۱۰۰
کل	۱۵	۱۰۰	۱۰۰

همانطور که جدول فوق نشان می‌دهد از مجموع ۱۵ معلم مورد مطالعه، تعداد ۹ نفر (۶۰٪) دارای تحصیلات کارشناسی، تعداد ۵ نفر (۳۳/۳۳٪) دارای تحصیلات کارشناسی ارشد، تعداد ۱ نفر (۶/۶۷٪) دارای تحصیلات دکتری هستند. بنابراین بیش‌تر معلمان مورد مطالعه دارای تحصیلات در مقطع کارشناسی با فراوانی (۶۰٪) و کم‌ترین آن‌ها دارای تحصیلات در مقطع دکتری (۶/۶۷٪) هستند. در ادامه نکات استخراج شده از مصاحبه با معلمان در سه بخش کدگذاری باز، کدگذاری محوری و کدگذاری انتخابی به تفکیک در سه حوزه نیازهای عمومی، حرفه‌ای و سازمانی پرداخته شده است. که به تفکیک در ادامه به آن‌ها پرداخته شده است.

جدول ۵- کدگذاری باز نیازهای آموزش ضمن خدمت معلمان

کدگذاری محوری	کدگذاری باز
کسب مهارت برقراری نظم و مدیریت کلاس	چگونگی برقراری نظم و آرامش در کلاس
	آشنایی با اصول و روش‌های مناسب کلاس‌داری
آشنایی با شیوه‌های مناسب ایجاد انگیزه، علاقه در دانش‌آموزان	فراگیری شیوه‌های مناسب ایجاد انگیزه و علاقه در دانش‌آموزان
	مهارت افزایش انگیزه و علاقه دانش‌آموزان نسبت به آموزش
مهارت تدریس به شیوه‌های نوین و فعال	آشنایی با روش‌های تدریس جدید و پیشرفته
	آشنایی با شیوه‌های نوین و پیشرفته یاددهی یادگیری
	تسلط بر تدریس به شیوه‌های جدید و الکترونیکی
	فراگیری دانش بیشتر در خصوص مسائل درسی
	فراگیری اصول و روش‌های تدریس به شیوه عینی
	کسب مهارت خلاقیت و استفاده از روش‌های خلاقانه در کلاس
افزایش آگاهی در خصوص روان‌شناسی کودکان	آشنایی بیشتر با ویژگی‌ها و روحیات دانش‌آموزان دوره ابتدایی
	افزایش آگاهی در خصوص روان‌شناسی کودکان ابتدایی
آشنایی با شیوه‌های برنامه‌ریزی و طرح درس نویسی	آموزش نوشتن طرح درس روزانه، ماهانه و سالانه
	برنامه‌ریزی بهتر و منظم‌تر و داشتن طرح و برنامه مشخص
	آموزش شیوه‌های برنامه‌ریزی تحصیلی برای دانش‌آموزان
	آشنایی با شیوه‌های مناسب ارائه موضوعات و مطالب
مهارت تدریس به انواع دانش‌آموزان با ویژگی‌های مختلف	آشنایی با روش‌های تدریس مخصوص دانش‌آموزان خاص
	مهارت در چگونگی آموزش همزمان به انواع مختلف دانش‌آموز
آشنایی بیشتر با چگونگی اجرای نظام ارزشیابی توصیفی	چگونگی اجرای بهتر ارزشیابی توصیفی
	مهارت در اجرای درست ارزشیابی توصیفی در مورد محتوای پوشه کار
	مهارت در اجرای درست ارزشیابی توصیفی
شناخت شیوه‌های اصلاح رفتارهای نامناسب دانش‌آموزان دارای مشکلات رفتاری	فراگیری شیوه‌های مناسب اصلاح رفتار
	کسب مهارت در بکارگیری روش‌های مناسب اصلاح رفتار
	آشنایی با شیوه‌های مناسب برخورد با دانش‌آموزان شلوغ و بیش فعال
	برخورد صحیح و مؤثر با دانش‌آموزان شلوغ، بی انضباط و کم‌کار
	برگزاری کارگاه‌های بهداشت فردی و عمومی
افزایش اطلاعات در حوزه موضوعات دینی و قرآنی	شناخت اهمیت تربیت دینی
	افزایش آگاهی در خصوص اهمیت مسائل تربیتی در آموزش و پرورش
	مهارت در خواندن قرآن و داشتن صوت خوش
	تقویت روحیه معنوی و خدامحوری
مهارت در ایجاد ارتباط بیشتر مطالب کتاب با زندگی روزمره	تدوین محتوای مناسب با مسائل واقعی زندگی
	آگاهی از نحوه ارتباط مسائل درسی با زندگی روزمره دانش‌آموزان
طراحی و تولید محتوای آموزشی مناسب خارج از کتاب برای دانش‌آموزان	مهارت آموزی در زمینه تولید محتوای مناسب دانش‌آموزان
	استفاده از مطالب خاص (لطیفه، ضرب‌المثل، شعر و...) برای زمان خاصی از تدریس
مهارت استفاده از شیوه‌های درست تشویق و تنبیه	آشنایی با روش‌های مناسب تشویق و تنبیه دانش‌آموزان

	<p>مهارت جایگزینی روش‌های تشویقی به جای روش‌های تنبیهی</p> <p>آشنایی با راه‌های تشویق دانش‌آموزان به مطالعه</p>
فراگیری شیوه‌های پژوهش و مقاله‌نویسی	<p>برگزاری کلاس‌های پژوهشی و فراگیری شیوه‌های پژوهش</p> <p>کسب مهارت پژوهشی</p> <p>آشنایی با روش‌های انجام پژوهش و فنون مقاله‌نویسی</p> <p>استفاده از شیوه‌های اقدام‌پژوهی و درس‌پژوهی</p>
	<p>فراگیری شیوه‌های آموزش بهتر روخوانی و روان‌خوانی</p> <p>آشنایی با شیوه‌های صحیح و مؤثر آموزش به دانش‌آموزان دارای مشکل خواندن و نوشتن</p>
	<p>چگونگی تربیت صحیح دینی و قرآنی دانش‌آموزان</p> <p>مهارت در تربیت صحیح دانش‌آموزان</p>
	<p>فراگیری اصول و روش‌های ارتباط صحیح با دانش‌آموزان مختلف</p> <p>شناخت راه‌های صمیمیت و همدلی با دانش‌آموزان</p> <p>کسب مهارت در مواجهه با تفاوت‌های فرهنگی و خانوادگی دانش‌آموزان</p> <p>شناخت بیشتر تفاوت‌های فردی و شخصیتی دانش‌آموزان</p>
آموزش انتقادپذیری در مواجهه با مشکلات آموزشی	<p>افزایش اعتماد به نفس و داشتن روحیه بالای انتقادپذیری</p> <p>تقویت اخلاق شایسته و خوش‌خلقی</p> <p>انعطاف‌پذیر بودن</p>
	<p>فراگیری شیوه‌های مناسب آموزش حل مسأله در درس ریاضی</p> <p>شناخت روش‌های تفهیم بهتر مسائل ریاضی در ذهن دانش‌آموزان</p>
	<p>تنظیم و تهیه سوالات مناسب با سن دانش‌آموزان</p> <p>آشنایی با شیوه‌های متنوع ارزشیابی تحصیلی</p>
فراگیری شیوه‌های مختلف ارزشیابی	<p>کسب مهارت استفاده از مواد و رسانه‌های آموزشی جدید در تدریس</p> <p>آگاهی بیشتر در مورد کار با رایانه و قسمت‌های نرم‌افزاری آن</p> <p>تسلط یافتن به مهارت‌های هفتگانه رایانه و استفاده مؤثر از آن در کلاس</p> <p>افزایش دامنه لغات زبان انگلیسی جهت کار با رایانه</p>
	<p>مهارت در هدایت بحث‌های کلاسی</p> <p>آشنایی با روش‌های انگیزه‌آفرینی جهت مشارکت گروهی</p> <p>آشنایی با روش‌های انجام بهتر کار به شیوه گروهی و مشارکت دانش‌آموزان</p> <p>استفاده از روش‌های کاربردی و فعال در تدریس</p> <p>مهارت پاسخگویی نسبت به سوالات متعدد دانش‌آموزان</p>
	<p>شناخت مزایا و معایب شبکه‌های مجازی و یادگیری شیوه انتقال آن به دانش‌آموزان</p>
	<p>آشنایی با نحوه استفاده از وسایل کمک آموزشی و درک اهمیت آن</p>
مهارت استفاده درست و به موقع از وسایل، امکانات و کتاب‌های کمک آموزشی	<p>راه‌های افزایش انگیزه برای انجام وظایف معلمی</p> <p>شرکت در دوره‌های آموزشی هنر و کسب مهارت‌های هنری</p> <p>توانایی فن بیان و ارائه مناسب مطالب درس</p> <p>توانایی ایجاد محیطی شاد، واقعی و مناسب آموزش</p>
	<p>شناخت مزایا و معایب شبکه‌های مجازی و انتقال آن به دانش‌آموزان</p>
	<p>کسب مهارت‌های عملی و هنری گوناگون مانند طراحی، خوشنویسی و ...</p>

	داشتن مهارت‌های عملی و هنری گوناگون
دانش بیشتر در خصوص محتوا و روش تدریس کتاب‌های تازه تألیف	برگزاری دوره‌های ضمن خدمت متناسب با تغییرات محتوایی مواد آموزشی
	آشنایی ویژه با روش تدریس کتاب تفکر و پژوهش
	دانش و آگاهی بیشتر در خصوص محتوای کتاب‌های تازه تألیف
کسب مهارت ارتباط مناسب با اولیای دانش‌آموزان	یادگیری چگونگی توجیه و مشاوره‌های آموزشی والدین دانش‌آموزان
	برگزاری جلسات توجیهی والدین در خصوص مسائل تربیتی از طرف مدرسه
	همکاری و همدلی اولیا با معلمان
آشنایی با شیوه‌های ارائه بازخورد به دانش‌آموزان	درک اهمیت ارائه بازخورد به تکالیف دانش‌آموزان در پیشرفت یادگیری آن‌ها
	آشنایی با شیوه‌های مختلف ارائه بازخورد به دانش‌آموزان
	آموزش شیوه صحیح ثبت نمرات و توصیفات در دفتر ثبت فعالیت‌های کلاسی
	آشنایی با اهداف و اهمیت تکلیف شب و میزان کاربرد آن
آموزش در مورد نحوه مواجهه با دانش‌آموزان پرخاشگر	آموزش ارتباط با دانش‌آموزان عصبی و پرخاشگر
	آگاهی در مورد رفتار با دانش‌آموزان پرخاشگر و بدخلق
شناخت راه‌های افزایش اعتماد به نفس	شناخت روش‌های افزایش اعتماد به نفس در معلمان و دانش‌آموزان
آشنایی با راه‌های ایجاد تمرکز حواس در دانش‌آموزان	آشنایی و بکارگیری روش‌هایی مناسب جلب توجه و ایجاد تمرکز دانش‌آموزان
	فراگیری روش‌های ایجاد تمرکز و جلوگیری از حواس پرتی دانش‌آموزان
مدیریت زمان فرآیند یاددهی - یادگیری	افزایش مهارت تنظیم زمان با برنامه ریزی مشخص
	نیاز به تنظیم زمان تدریس و استفاده درست از وقت کلاس
	تناسب بیشتر محتوای دروس با زمان مفید آموزش و سطح آگاهی دانش‌آموزان
آشنایی با شیوه‌های صحیح مطالعه در دروس مختلف	آموزش در شیوه مطالعه درس ریاضی
	شناخت روش‌های صحیح مطالعه
	آموزش روش مطالعه درس‌های خواندنی و تحلیلی به دانش‌آموزان
مهارت‌های زندگی خانوادگی مانند فرزندپروری و همسرمداری	شناخت راه‌های درست ارتباط با فرزندان و همسر
	آموزش مهارت‌های برقراری ارتباط صحیح در خانواده با فرزندان و همسر
آموزش استفاده از ابزارهای هوشمند آموزشی	نحوه استفاده از میکروسکوپ و سایر ابزارهای آموزشی در آزمایشگاه
	آموزش نحوه درست استفاده از تخته هوشمند
آموزش اقدام‌پژوهی و درس‌پژوهی	آموزش روش‌های پژوهش در مدرسه مانند اقدام‌پژوهی و درس‌پژوهی
	یادگیری نوشتن گزارش اقدام‌پژوهی و درس‌پژوهی
آشنایی با حقوق معلمی	شناخت حق و حقوق معلمان در سازمان آموزش و پرورش
شناخت نظام پاداش‌دهی	شناخت امتیازاتی که سازمان برای معلمان قائل است
	شناخت شیوه امتیازدهی و پاداش‌دهی به معلمان
ساخت وسایل و ابزارهای کمک آموزشی	ساخت ابزارهای کمک آموزشی
	تولید وسایل کمک آموزشی با استفاده از لوازم دورریختنی و ساده
آموزش زبان انگلیسی	آموزش زبان انگلیسی در سطح مبتدی و پیشرفته
	آموزش مکالمه زبان انگلیسی
آموزش کنترل خشم	آموزش مهارت‌های کنترل خشم
	شناخت راه‌های برقراری آرامش و کنترل ناراحتی و عصبانیت در کلاس
شناخت راه‌های حل تضاد کار و خانواده	آموزش راه‌های حل تعارضات خانوادگی ناشی از کار

	شناخت مهارت‌های حل تضاد کار و خانواده
آموزش در مورد مهارت‌های مدیریت زمان در محل کار و خانه	آموزش راه‌های جلوگیری از کمبود وقت برای انجام کارهای مدرسه در خانه
	آموزش راه‌های مدیریت زمان در خانه و مدرسه
شیوه استفاده از نتایج ارزشیابی	شناخت راه‌های استفاده از نتایج ارزشیابی در اداره آموزش و پرورش منطقه
	آگاهی در مورد چگونگی استفاده از نتایج ارزشیابی در ارتقاء معلمان
آشنایی با قوانین سازمان آموزش و پرورش	شناخت قوانین و مقررات آموزش و پرورش
آموزش در مورد طرح جابر	آموزش انجام طرح جابر
آشنایی با قوانین در مواجهه با کودکان خاص	شناخت قوانین مواجهه با کودکان دارای اختلالات یادگیری
	آگاهی در مورد قوانین رفتار با کودکان دارای نیازهای ویژه مانند دیرآموزها

جدول ۶- کدگذاری محوری و انتخابی نیازهای آموزش ضمن خدمت معلمان

کدگذاری انتخابی	کدگذاری محوری
نیازهای حرفه‌ای	مهارت تدریس به شیوه‌های نوین
	آموزش در مورد نحوه مواجهه با دانش‌آموزان پرخاشگر
	آشنایی با شیوه‌های مناسب ایجاد انگیزه، علاقه در دانش‌آموزان
	کسب مهارت برقراری نظم و مدیریت کلاس
	افزایش آگاهی در خصوص روان‌شناسی کودکان
	آشنایی با شیوه‌های برنامه‌ریزی و طرح‌درس‌نویسی
	مهارت تدریس به شیوه نوین و فعال
	آشنایی بیشتر با چگونگی اجرای نظام ارزشیابی توصیفی
	شناخت شیوه‌های اصلاح رفتارهای نامناسب دانش‌آموزان دارای مشکلات رفتاری
	مهارت در ایجاد ارتباط بیشتر مطالب کتاب با زندگی روزمره
	طراحی و تولید محتوای آموزشی مناسب خارج از کتاب برای دانش‌آموزان
	مهارت استفاده از شیوه‌های درست تشویق و تنبیه
	آشنایی با شیوه‌های مناسب آموزش به دانش‌آموزان ضعیف و دیرآموز
	شناخت شیوه‌های تربیت صحیح دینی و قرآنی به دانش‌آموزان
	کسب مهارت ارتباط صحیح با انواع دانش‌آموز با توجه به تفاوت‌های فردی، فرهنگی و خانوادگی
	چگونگی آموزش و تفهیم بهتر مسائل انتزاعی درس ریاضی
	فراگیری شیوه‌های مختلف ارزشیابی
	آشنایی با شیوه‌های مشارکت و فعال نمودن دانش‌آموزان در کلاس
	شناخت مزایا و معایب شبکه‌های مجازی و یادگیری شیوه انتقال آن به دانش‌آموزان
	مهارت استفاده درست و به موقع از وسایل، امکانات و کتاب‌های کمک آموزشی
دانش بیشتر در خصوص محتوا و روش تدریس کتاب‌های تازه تألیف	
کسب مهارت ارتباط مناسب با اولیای دانش‌آموزان	
مدیریت زمان فرآیند یاددهی - یادگیری	

	آشنایی با شیوه‌های صحیح مطالعه در دروس مختلف
	مهارت‌های زندگی خانوادگی مانند فرزندپروری همسرمداری که آسیب به زندگی نزند
	آموزش استفاده از ابزارهای هوشمند آموزشی
	آموزش اقدام‌پژوهی و درس‌پژوهی
	آموزش در مورد طرح جابر
	ساخت وسایل و ابزارهای کمک آموزشی
	آشنایی با شیوه‌های ارائه بازخورد به دانش‌آموزان
نیازهای عمومی	آموزش زبان انگلیسی
	شناخت راه‌های افزایش روحیه و انگیزه در شغل معلمی
	شناخت مهارت‌های هفت گانه و تسلط در کار با رایانه
	فراگیری شیوه‌های پژوهش و مقاله نویسی
	آموزش انتقادپذیری در مواجهه با مشکلات آموزشی
	افزایش اطلاعات در حوزه موضوعات دینی و قرآنی
	شناخت راه‌های حل تضاد کار و خانواده
	آموزش در مورد مهارت‌های مدیریت زمان در محل کار و خانه
	شناخت بیشتر دنیای مجازی
	شناخت راه‌های افزایش اعتماد به نفس
	کسب مهارت‌های عملی و هنری گوناگون مانند طراحی، خوشنویسی و ...
	آموزش کنترل خشم
	مدیریت مالی
نیازهای سازمانی	شیوه استفاده از نتایج ارزشیابی
	آشنایی با قوانین سازمان آموزش و پرورش
	آشنایی با قوانین در مواجهه با کودکان خاص
	آشنایی با حقوق معلمی
	شناخت نظام پاداش دهی

جدول ۷- نیازهای عمومی معلمان مدارس ابتدایی

آموزش زبان انگلیسی	نیازهای عمومی
شناخت راه‌های افزایش روحیه و انگیزه در شغل معلمی	
شناخت مهارت‌های هفت گانه و تسلط در کار با رایانه	
فراگیری شیوه‌های پژوهش و مقاله نویسی	
آموزش انتقادپذیری در مواجهه با مشکلات آموزشی	
افزایش اطلاعات در حوزه موضوعات دینی و قرآنی	
شناخت راه‌های حل تضاد کار و خانواده	
آموزش در مورد مهارت‌های مدیریت زمان در محل کار و خانواده	
شناخت بیشتر دنیای مجازی	
مدیریت مالی	
کسب مهارت‌های عملی و هنری گوناگون مانند طراحی، خوشنویسی و...	
آموزش کنترل خشم	
شناخت راه‌های افزایش اعتماد به نفس	
مهارت‌های ارتباط صحیح	

جدول ۸: نیازهای حرفه‌ای معلمان مدارس ابتدایی

چگونگی تدریس به شیوه‌های جدید و الکترونیکی	نیازهای حرفه‌ای
آموزش در مورد نحوه مواجهه با دانش‌آموزان پرخاشگر	
آشنایی با شیوه‌های مناسب ایجاد انگیزه و علاقه در دانش‌آموزان	
کسب مهارت برقراری نظم و مدیریت کلاس	
افزایش آگاهی در خصوص روان‌شناسی کودکان	
آشنایی با شیوه‌های برنامه‌ریزی و طرح درس نویسی	
مهارت تدریس به شیوه نوین و فعال	
آشنایی بیشتر با چگونگی اجرای نظام ارزشیابی توصیفی	
شناخت شیوه‌های اصلاح رفتارهای نامناسب دانش‌آموزان دارای مشکلات رفتاری	
مهارت در ایجاد ارتباط بیشتر مطالب کتاب با زندگی روزمره	
طراحی و تولید محتوای آموزشی مناسب خارج از کتاب برای دانش‌آموزان	
مهارت استفاده از شیوه‌های درست تشویق و تنبیه	
آشنایی با شیوه‌های مناسب آموزش به دانش‌آموزان ضعیف و دیرآموز	
شناخت شیوه‌های تربیت صحیح دینی و قرآنی به دانش‌آموزان	
کسب مهارت ارتباط صحیح با انواع دانش‌آموز با توجه به تفاوت‌های فردی، فرهنگی و خانوادگی	
چگونگی آموزش و تفهیم بهتر مسائل انتزاعی درس ریاضی	

فراگیری شیوه‌های مختلف ارزشیابی	
آشنایی با شیوه‌های مشارکت و فعال نمودن دانش‌آموزان در کلاس	
شناخت مزایا و معایب شبکه‌های مجازی و یادگیری شیوه انتقال آن به دانش‌آموزان	
مهارت استفاده درست و به موقع از وسایل، امکانات و کتاب‌های کمک آموزشی	
دانش بیشتر در خصوص محتوا و روش تدریس کتاب‌های تازه تألیف	
کسب مهارت ارتباط مناسب با اولیای دانش‌آموزان	
آشنایی با شیوه‌های ارائه‌ی بازخورد مناسب به دانش‌آموزان	
آشنایی با راه‌های ایجاد تمرکز حواس در دانش‌آموزان	
آشنایی با شیوه‌های صحیح مطالعه در دروس مختلف	
مهارت‌های زندگی خانوادگی مانند فرزندپروری و همسرمداری	
آموزش استفاده از ابزارهای هوشمند آموزشی	
آموزش اقدام پژوهی و درس پژوهی	
آموزش در مورد طرح جابر	
ساخت وسایل و ابزارهای کمک آموزشی	
مدیریت زمان فرآیند یاددهی - یادگیری	

جدول ۹: نیازهای سازمانی معلمان مدارس ابتدایی

شیوه استفاده از نتایج ارزشیابی	نیازهای سازمانی
آشنایی با قوانین سازمان آموزش و پرورش	
آشنایی با قوانین در مواجهه با کودکان خاص	
آشنایی با حقوق معلمی	
شناخت نظام پاداش دهی	

آموزان می‌تواند با استفاده از شیوه‌های مؤثری مانند درس‌پژوهی و اقدام‌پژوهی انجام بگیرد». معلم کد (۴) می‌گوید: «برگزاری کلاس‌های پژوهشی و شیوه‌های پژوهش جزء نیازهای ضروری معلمان هست». معلم کد (۱۴) می‌گوید «آشنایی با روش‌های انجام پژوهش و فنون مقاله نویسی لازم است که معلمان بتوانند برای تدریس خود هم پژوهش انجام بدهند». در مورد نیاز به آموزش مهارت‌های تدریس و تولید و طراحی محتوا، معلم کد (۵) می‌گوید «داشتن روش تدریس مناسب و جدید برای تدریس کتاب‌ها جزء نیازهای ضروری معلمان است». معلم

از آنجا که امکان پرداختن به کلیه نیازهای استخراج شده از مصاحبه‌ها (جدول ۴-۵ تا ۴-۹) در این بخش نمی‌گنجد، تنها به تشریح برخی از نیازها که از منظر معلمان از اهمیت بیشتری برخوردار بود پرداخته می‌شود. در رابطه با نیاز به آموزش مهارت‌های پژوهش، معلم کد (۶) می‌گوید «معلمان نیاز دارند چگونگی نوشتن یک پژوهش و مقاله در زمینه کمک به آموزش و تدریس بهتر را یاد بگیرند» معلم کد (۱۰) می‌گوید «فراگیری روش‌های تحقیق و چگونگی انجام پژوهش برای معلمان لازم است». معلم کد (۱) می‌گوید «رفع مشکلات یادگیری دانش-

توانایی نقاشی کردن و یا کشیدن طرح را داشته باشند چون قطعاً برای آنها نیاز هست و لازمه که آموزش ببینند». در خصوص آموزش کار با رایانه و ابزارهای هوشمند آموزشی معلم کد (۳) می‌گوید «در زمینه استفاده از کامپیوتر و چگونگی تدریس با آن نیاز به دانش‌افزایی دارم» معلم کد (۶) می‌گوید «باید آموزش کار با کامپیوتر (ورد، پاورپوینت، نصب ویندوز و ...) داده شود» معلم کد (۸) نیز می‌گوید «آگاهی بیشتر در مورد کار با رایانه و قسمت‌های نرم‌افزاری آن بسیار لازم است» همچنین معلم کد (۱۳) می‌گوید «متأسفانه الان آموزش‌های ضمن خدمت نرم‌افزاری و مشاوره‌ای پولی شده است و بالای نود درصد معلم‌ها چون باید هزینه کنند در کلاس‌ها شرکت نمی‌کنند اگر این کلاس‌ها به صورت رایگان و با کیفیت عالی برگزار شوند همه معلم‌ها برای شرکت در کلاس‌ها استقبال می‌کنند و قطعاً به این کلاس‌ها هم نیاز دارند». معلم کد (۷) می‌گوید «توانایی استفاده از نرم‌افزارهای آموزشی در تدریس کتاب‌ها امروزه یک امر مهم است و آشنایی با نحوه استفاده از وسایل کمک آموزشی الکترونیکی و هوشمند و درک اهمیت آن نیاز بسیار ضروری است». در مورد نیاز به شناخت بیشتر ویژگی‌های کودکان و توانایی‌های آن‌ها در این دوره سنی و روانشناسی کودکان، معلم کد (۱۵) می‌گوید «از نظر دانش روان‌شناسی و شناخت کودکان باید تقویت شوم». معلم کد (۱۰) می‌گوید «شناخت بیشتر تفاوت‌های فردی و شخصیتی دانش‌آموزان جزء نیازهای ضروری هر معلمی است». معلم کد (۱۴) نیز می‌گوید «آشنایی

کد (۱۲) می‌گوید «آشنایی با شیوه‌های نوین و پیشرفته یاددهی یادگیری می‌تواند دانش‌آموزان را به مطالب درسی و مشارکت در کلاس درس علاقمند سازد». معلم کد (۱۱) می‌گوید «دانش-افزایی در مورد مطالب کتاب‌هایی که تغییر کرده به خصوص کتاب‌های جدید بسیار لازم است». معلم کد (۵) می‌گوید «اگر معلمان محیطی شاد و مناسب جهت یادگیری بهتر دانش‌آموزان فراهم کنند، در کارشان هم موفق خواهند بود». معلم کد (۳) می‌گوید «آموزش در مورد آگاهی از نحوه ارتباط مسائل درسی با زندگی روزمره دانش-آموزان برای معلمان بسیار مفید و ضروری است». معلم کد (۱۰) نیز می‌گوید «آموزش در خصوص محتوای کتاب‌های تازه تألیف به خصوص برای معلمان جدیدالورود بسیار لازم است متأسفانه زمان آموزش‌ها خیلی نامناسب هست اغلب اوقات بعد از چند ماه از شروع سال تحصیلی کلاس‌ها برگزار می‌شود و معلم‌ها تا قبل از تشکیل کلاس‌ها با تدریس کتاب‌های جدید مشکل دارند». در رابطه با نیاز به توانایی ساخت ابزارهای آموزشی و کشیدن اشکال و طرح‌های مختلف معلم کد (۱۲) می‌گوید «معلمان باید توانایی‌های لازم در زمینه کشیدن اشکال گوناگون و کاردستی‌های مختلف در مورد دروس مختلف را داشته باشند». معلم کد (۵) نیز می‌گوید «به خاطر کمبود امکانات در مدارس، معلم‌ها باید خودشان یاد بگیرند که چه طوری با وسایل ساده و دورریختنی ابزارهای کمک آموزشی درست کنند». معلم کد (۲) می‌گوید «معلم‌ها به خصوص در دوره ابتدایی لازمه در حد خیلی کم هم شده

دارای اختلالات یادگیری هستند لازم است و متأسفانه هنوز خیلی از معلم‌ها حقوقی و امتیازاتی که در آموزش و پرورش برای معلمان در مواجهه با این گروه دانش‌آموزان قائل هست را نمی‌دانند. معلم کد (۱) می‌گوید « باید شیوه‌های مناسب برخورد با دانش‌آموزان شلوغ و بیش فعال به معلم‌ها آموزش داده شود». معلم کد (۱۲) نیز می‌گوید « در دوره‌های ضمن خدمت باید نحوه تشخیص دانش‌آموزان دارای اختلالات یادگیری به معلم‌ها آموزش داده شود و همچنین نوع مواجهه و رفتار با این کودکان نیز باید به معلم‌ها یاد داده شود». در مورد یادگیری آموزش راه‌های ایجاد تمرکز حواس در دانش‌آموزان که مشکل تمرکز دارند معلم کد (۹) می‌گوید « آموزش راه‌های کنترل حواس‌پرتی دانش‌آموزان جهت فراگیری محتوای دروس بسیار ضروری است». معلم کد (۳) نیز می‌گوید « فراگیری روش‌های ایجاد تمرکز حواس و جلوگیری از حواس‌پرتی دانش‌آموزان باید آموزش داده شود». در مورد نیاز به آموزش شیوه صحیح مطالعه به دانش‌آموزان و روش مطالعه خاص هر درس معلم کد (۱۱) می‌گوید « هر درسی روش خاص خودش را برای مطالعه دارد مثلاً شیوه خواندن درس ریاضی با فارسی متفاوت است ولی متأسفانه خیلی از معلم‌ها این را نمی‌دانند و دانش‌آموز را مجبور می‌کنند همه درس‌ها را به یک روش بخوانند به همین دلیل اول باید به معلم‌ها شیوه مطالعه درس‌های مختلف را آموزش داد بعد به دانش‌آموزان». معلم کد (۷) نیز می‌گوید « هنوز خیلی از ما معلم‌ها روش درست مطالعه را نمی‌دانیم و لازمه که هم

با روش‌های مناسب تشویق و تنبیه دانش‌آموزان با ویژگی‌های متفاوت و توانمندی‌های مختلف بسیار لازم است». معلم کد (۹) می‌گوید « فراگیری اصول و روش‌های ارتباط صحیح با دانش‌آموزان مختلف و مهارت در بکارگیری روش‌های مناسب اصلاح رفتار دانش‌آموزان نیز باید به درستی آموزش داده شود». در مورد نیازهای آموزشی در ارتباط با شیوه‌های ارزشیابی دانش‌آموزان معلم کد (۵) می‌گوید « آموزش انجام درست ارزشیابی دانش‌آموزان به شیوه جدید که توصیفی نامگذاری شده است جزء اولویت نیازهای معلمان است». معلم کد (۷) می‌گوید « آموزش شیوه صحیح ثبت نمرات و توصیفات در دفتر ثبت فعالیت‌های کلاسی بسیار مهم است زیرا هنوز هم بسیاری از معلمان فقط به صورت ظاهری ارزشیابی توصیفی را پیاده می‌کنند و هنوز هم طبق شیوه سنتی خود دانش‌آموزان را ارزیابی می‌کنند». معلم کد (۶) می‌گوید « اهمیت ارائه بازخورد به تکالیف دانش‌آموزان در پیشرفت یادگیری آن‌ها مؤثر است » معلم کد (۱۱) می‌گوید «مهارت در اجرای درست ارزشیابی توصیفی در مورد محتوای پوشه کار لازم است». معلم کد (۴) نیز می‌گوید « آشنایی با شیوه‌های مختلف ارائه بازخورد به دانش‌آموزان برای هر معلمی ضروری است و معلم‌ها باید انواع روش‌های ارزیابی دانش‌آموزان را یاد بگیرند». در مورد نیاز به آموزش رفتار با دانش‌آموزان خاص و قوانین مرتبط با آن‌ها در سازمان آموزش و پرورش معلم کد (۱۳) می‌گوید « آشنایی با شیوه‌های صحیح و مؤثر آموزش به دانش‌آموزانی که

نتایج تجزیه و تحلیل نشان داد که نیازهای آموزش ضمن خدمت معلمان ابتدایی منطقه ۲ آموزش و پرورش شهر تهران در سه سطح عمومی (مانند: آموزش زبان انگلیسی، مهارت‌های کامپیوتر، مهارت حل تضاد کار و خانواده، مدیریت مالی و...)، حرفه‌ای (مانند: مهارت تدریس به شیوه‌های نوین، آموزش اقدام‌پژوهی و درس‌پژوهی، آموزش استفاده از ابزارهای هوشمند آموزشی، چگونگی انجام ارزشیابی توصیفی و...) و سازمانی (مانند: شناخت نظام پاداش‌دهی، آشنایی با حقوق معلمی، آشنایی با قوانین سازمان آموزش و پرورش و...) شناسایی شدند.

یافته‌های این پژوهش با نتایج تحقیقات پژوهشگران دیگر همچون رضایی میرقاند و همکاران (۱۳۹۶)، بی‌جامی (۱۳۹۵) و رامش (۱۳۹۳) همسو است و آن‌ها نیز در پژوهش خود نیازهای آموزش ضمن خدمت معلمان را در سطح عمومی شناسایی کرده‌اند و نیازهای معلمان را شامل: مهارت‌های ارتباطی، مهارت‌های اطلاعاتی، مهارت حل مسئله، مهارت استدلال، مهارت رهبری، مهارت هیجانی و تعاملات اجتماعی، شخصیتی و ارزشی، شایستگی فردی ذکر می‌کنند که با نتایج پژوهش حاضر از این بعد همسو است. همچنین ونگوانیچ، ساکولارک و پیروموسومات (۲۰۱۴) نیز در پژوهش خود که به بررسی نیازهای معلمان تایلندی برای تبدیل شدن به یک معلم فکور پرداخته‌اند یکی از نیازهای مهم معلمان جهت تبدیل شدن به یک معلم فکور را توسعه مهارت‌های تفکر نقادانه برای معلمان برمی‌شمارند که با نتایج پژوهش حاضر نیز از این

برای نیاز شغلمون و هم برای نیاز شخصی خودمون که بتونیم بیشتر مطالعه داشته باشیم روش‌های صحیح مطالعه کردن را آموزش ببینیم».

بحث و نتیجه گیری

در پژوهش حاضر برای تعیین نیازهای معلمان جهت آموزش ضمن خدمت، به بررسی و مطالعه مبانی نظری و تجارب سایر کشورها و مصاحبه با معلمان صاحب‌نظر و با تجربه در منطقه ۲ آموزش و پرورش شهر تهران که در طول دوران خدمت از ارزشیابی بالایی برخوردار و مورد تأیید مدیران مدارس بوده‌اند پرداخته شده است. جهت اعتباریابی نتایج پژوهش سه فعالیت صورت گرفت (الف) مرور همتا: (ب) اعتباریابی یا بازبینی توسط مصاحبه شونده‌گان (ج) جهت بررسی انتقال‌پذیری^۱ یافته‌ها که با کاربردپذیری یافته‌های پژوهش ارتباط دارد. نتایج با ۶ معلم خارج از گروه مصاحبه شونده‌گان در میان گذاشته شد و مورد توافق آن‌ها قرار گرفت. برای تحلیل داده‌های حاصل از مصاحبه از روش کدگذاری نظری استفاده شده است. کدگذاری نظری شامل سه مرحله است که عبارتند از: «کدگذاری باز»، «کدگذاری محوری» و «کدگذاری گزینشی». در پژوهش حاضر نیز طی این سه مرحله کدگذاری مفاهیم، مقوله‌ها و نهایتاً الگوی مورد نظر استخراج گردید. در این پژوهش نیز از روش‌های آمار توصیفی به منظور تحلیل داده‌های حاصل از پرسشنامه بهره گرفته شده است. که با استفاده از نرم‌افزار آماری ۲۱ spss به صورت (فراوانی، فراوانی درصدی) در فصل ۴ بیان شده است.

¹ Transferability

این عناصر نقش معلم از همه کلیدی تر است. معلم نه تنها یکی از متغیرهای نیازمند تغییر به منظور بهبود سیستم‌های آموزشی است، بلکه مهم‌ترین عامل ایجاد کننده تغییر نیز محسوب می‌شود.

سازمان آموزش و پرورش به عنوان سازمانی که با جامعه و نهادهای آن در تعامل است، برای عقب‌نماندن از تغییر و تحولات علمی و تکنولوژیک باید دانش و اطلاعات مدیران و معلمان خود را به روز رساند. در واقع آموزش کارکنان مانند نگه‌داری از اموال و تجهیزات است. ابزار و تجهیزات برای آنکه از کارایی بیشتری برخوردار باشند به تعمیر و تنظیم مستمر نیاز دارند. اما این نکته شایان ذکر است که در صورتی اهداف دوره‌های آموزشی تحقق می‌یابد که این دوره‌ها با کیفیت بالایی برگزار شود یعنی (۱) سطح خاصی از توانایی در کارآموز در حداکثر زمان ممکن ایجاد شود، (۲) نیازهای مهارتی کارکنان را ارضا کند، (۳) برآورده کننده نیازهای توسعه مسیر شغلی کارآموزان باشد. در این میان نیازسنجی آموزشی، اولین گام در برنامه‌ریزی آموزش کارکنان و نخستین عامل ایجاد و تضمین اثربخشی کارکرد آموزش بهسازی سازمانی محسوب می‌شود. یکی از راه‌های تجهیز و آماده‌سازی نیروی انسانی، از جمله معلمان، آموزش‌های ضمن خدمت است. آموزش‌های ضمن خدمت از جمله آموزش‌هایی است که متناسب با نیازهای حرفه‌ای کارکنان و در محیط واقعی کار برنامه‌ریزی می‌شود و به عنوان ابزار هماهنگ سازی اطلاعات و مهارت نیروی انسانی، با

جهت همسو است. تعیین نیازهای آموزش اولین قدم در برنامه‌ریزی آموزشی و در واقع نخستین عامل ایجاد و تعیین اثربخشی سیستم آموزش و بهسازی است. اجرای برنامه‌ها باید با توجه به نیازهای عینی و واقعیت‌های شغلی و حرفه‌ای باشد، زیرا پرهزینه است و چنانچه به درستی برنامه‌ریزی نگردد، باعث اتلاف منابع مالی و مادی می‌گردد. اگرچه آموزش و تعلیم و تربیت برای همه اصناف بشر ضروری است اما آموزش معلمان به دلیل نقش و تأثیری که این قشر در پیشرفت کشور دارند، امری مهم‌تر تلقی می‌گردد. در جهان امروز، تعلیم و تربیت معلم از نظر منافع ملی جزء منافع سطح اول محسوب می‌شود زیرا معلمان توانمند نقطه آغاز هر تحول آموزشی هستند.

موفقیت بخش‌های آموزشی در تربیت دانش-آموزان، به طور معنی‌داری از راه دسترسی معلمان و مشارکت آن‌ها در فعالیت‌های توسعه حرفه‌ای با کیفیت، تحت تأثیر قرار می‌گیرد. توسعه حرفه‌ای معلمان نقش حیاتی در فعالیت‌های اصلاحی مدارس دارد. اهمیت و لزوم توسعه حرفه‌ای معلمان به دلیل تشدید چالش‌های پیش رو در حرفه معلمی و افزایش انتظارات مردم از کیفیت آموزش است. به ویژه که به رغم تلاش‌های زیاد هنوز سازمان‌ها و مراکز آموزشی از بسیاری جهات، از پایین بودن کیفیت رنج می‌برند و در مسیر بهبود آن، دچار مشکلات عمده‌ای هستند. در مسیر حل این مشکل باید کانون توجه را روی عناصر اساسی و تأثیرگذار، که از مقیاس وزنی نسبتاً بالاتری برخوردارند، متمرکز کرد و در بین

شده و برنامه عملیاتی برای هر سال وجود داشته باشد. برنامه‌های تدوین شده، تغییرات کلاسی در زمینه افزایش موفقیت تحصیلی دانش‌آموزان را با دقت مد نظر قرار دهند. برنامه‌های تدوین شده فرآیندهای لازم برای ارزشیابی تغییرات انجام شده در کلاس درس را مهیا کنند. کارکنان مدارس نواحی و مناطق و آموزش عالی با یکدیگر در زمینه توسعه حرفه‌ای مشارکت کنند.

مشاغل محول شده به ایشان عمل می‌کند. برنامه-ریزی آموزش ضمن خدمت با نیاز سنجی در حقیقت یکی از مراحل مهم و اساسی برنامه‌ریزی است که با شناخت دقیق نیازهای آموزش ضمن خدمت معین می‌شود.

برآیند مصاحبه‌های انجام شده نشان داد که هنجارهای نظام آموزشی به توسعه حرفه‌ای اعتبار و ارزش می‌دهند و یادگیری را به عنوان فرایندی همیشگی که در درون فرهنگ جای گرفته است، معرفی می‌کنند. لذا برنامه‌های آموزش ضمن خدمت بایستی مبتنی بر نیازهای شناسایی شده معلمان، به عنوان بخشی از فعالیتهای مداوم معلمان و فرصتی برای رشد فردی و بهبود سازمانی در ساختار و اهداف مدارس دیده شود و بخشی از زمان کاری را دربرگیرد و به یک هنجار تبدیل شود. معلمان نقش معنی‌داری در شکل‌دهی توسعه حرفه‌ای خویش داشته و بنابراین باید به فرصت‌های توسعه حرفه‌ای دسترسی مساوی داشته باشند.

نظام آموزشی به عنوان یک کل، منابعی شامل زمان، فضا و منابع انسانی را به منظور حمایت از اولویتهای مهم توسعه حرفه‌ای به کار گیرد. سیاست‌گذاران، مدیران، اولیا و اعضای جامعه از فعالیتهای توسعه حرفه‌ای برای معلمان حمایت کنند. سازوکارهای شفافی برای ورود این گروه‌ها، به منظور اعمال مساعدت لازم مهیا شود. نظام برنامه‌ریزی، آموزش‌های ضمن خدمت معلمان را به عنوان بخش اساسی از نظام آموزشی مورد حمایت قرار دهد و آن را تقویت کند. یک دوره بلند مدت برای آموزش ضمن خدمت طراحی

منابع

۱. ابطحي، سيد حسين (۱۳۸۳)، آموزش و بهسازی منابع انسانی، تهران، انتشارات مؤسسه مطالعات و برنامه‌ریزی آموزشی سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران.
۲. احمدیان، رؤیا و طرلانی، هادی (۱۳۸۱)، مجموعه مقالات دومین همایش علمی «معلم، پژوهش و توسعه»، اردبیل، انتشارات باغ رضوان.
۳. اسلومن، مارتین (۱۳۸۲)، استراتژی آموزش حرفه‌ای (ترجمه محمد ضیایی بیگدلی)، تهران، سارگل
۴. براتی، امید و همکاران (۱۳۹۳)، نیازسنجی آموزشی کارکنان ارائه دهنده خدمت در بخش سرپایی، مورد مطالعه درمانگاه مطهری و امام رضا(ع) شهر شیراز.
۵. پیازه، ژان (۱۳۷۱)، روان‌شناسی و دانش آموزش و پرورش (ترجمه علی محمد کاردان)، تهران، دانشگاه تهران، چاپ سوم.
۶. جارویس، پیتتر (۱۳۸۳)، آموزش بزرگسالان و آموزش مداوم (ترجمه غلامعلی سرمد)، تهران، سمت
۷. جعفری، حسن و همکاران (۱۳۹۷)، عوامل سازمانی و زمینه‌ای توسعه حرفه‌ای معلمان ابتدایی در مدارس استثنایی، دو فصلنامه علمی پژوهشی مدیریت مدرسه دوره پنجم - شماره اول.
۸. چاپچی، پریچهر (۱۳۸۱)، شیوه‌های آموزش ضمن خدمت، تهران، انتشارات آن
۹. حیدری خانقاه، جابر (۱۳۸۹)، نیازسنجی آموزشی کارکنان اداره کل حفاظت محیط زیست استان اردبیل به منظور طراحی برنامه آموزشی، پایان‌نامه کارشناسی ارشد رشته برنامه‌ریزی درسی، دانشگاه علامه طباطبایی
۱۰. دانش پژوه، زهرا (۱۳۸۲)، ارزشیابی مهارت‌های حرفه‌ای معلمان علوم و ریاضی در دوره راهنمایی و ارائه روش‌های ارتقاء کیفی آن، فصلنامه نوآوری‌های آموزشی، سال دوم، شماره ۶، ص ۷۱-۹۳.
۱۱. درخشان، فریدون (۱۳۶۹)، طراحی و تحلیل نظام‌های آموزشی، تبریز، انتشارات نیما.
۱۲. دوج، مسعود (۱۳۸۵)، استراتژی تدریس اثربخش، تهران، نشر سارگل، چاپ اول.
۱۳. دولان، شیمون‌ال و شولر، زندان‌اس (۱۳۷۵)، مدیریت امور کارکنان و منابع انسانی (ترجمه محمد علی طوسی و محمد صائبی)، تهران، مرکز آموزش مدیریت دولتی.
۱۴. رضایی میر قاندر، هدا (۱۳۹۶)، مقاله پژوهشی نیازسنجی و تعیین دوره‌های آموزشی کارکنان واحدهای آموزش و پژوهش بر اساس رویکرد شایستگی، دانشگاه هرمزگان.
۱۵. روحانی، احمد (۱۳۷۶)، نگرش به آموزش نیروی انسانی در وزارت آموزش و پرورش، انتشارات اداره کل تربیت معلم و آموزش نیروی انسانی.
۱۶. رؤوف، علی (۱۳۷۶)، تربیت معلم و کارورزی، تهران، نشر روان، چاپ اول.
۱۷. سرکارآرانی، محمدرضا (۱۳۸۹)، رویکرد فرهنگی به آموزش، رشد معلم، ۲۸ (۲۵۰)، ص ۱۲-۴.
۱۸. سعادت‌مند، زهره و سینایی‌فر، ایوب (۱۳۸۸)، نیازسنجی دوره‌های آموزش ضمن خدمت دبیران ادبیات فارسی از دیدگاه مدیران، کارشناسان و دبیران دوره راهنمایی شهرستان ایذه در سال ۷۸-۷۷، فصلنامه رهبری و مدیریت آموزشی، سال سوم، شماره ۲، ص ۱۲۴-۱۰۷.
۱۹. سعادت‌مند، زهره. سینایی‌فر، ایوب (۱۳۸۸)، فصلنامه رهبری و مدیریت آموزشی، گرمسار، دانشگاه آزاد اسلامی.
۲۰. سمیعی زفرقندی، مرتضی (۱۳۹۰)، روش‌های تکمیل و بهبود نظام خدمت معلمان، نوآوری‌های آموزشی، سال دهم، شماره ۳۹، ص ۱۸۰-۱۵۱.

۲۱. سیدجوادین، سیدرضا(۱۳۸۶)، مبانی مدیریت منابع انسانی، تهران، انتشارات دانشگاه تهران.
۲۲. سیف، دکتر علی اکبر(۱۳۹۷)، روانشناسی تربیتی، تهران، دانشگاه پیام نور.
۲۳. شرفی، محمود و بهار، محبوبه(۱۳۹۵)، بررسی تطبیقی تأثیر آموزش ضمن خدمت در رفع نیازهای آموزشی و رضایت شغلی معلمان ایران و آلمان، فصلنامه رهیافتی نو در مدیریت آموزشی، سال هفتم، شماره ۱، پیاپی ۲۵ ص ۲۱-۴۵.
۲۴. شعبانی، زهرا(۱۳۸۳)، بررسی تطبیقی تربیت معلم ایران و چند کشور جهان، فصلنامه تعلیم و تربیت، سال بیستم، شماره ۳، پیاپی ۷۹، ص ۱۵۹-۱۲۱.
۲۵. صافی، احمد(۱۳۸۵)، مسائل آموزش و پرورش ایران و راه‌های کاهش آن، تهران، نشر ویرایش، چاپ اول.
۲۶. صافی، احمد(۱۳۸۲)، تربیت و تأمین معلم در ایران، فصلنامه تعلیم و تربیت، پژوهشکده تعلیم و تربیت، شماره ۷۳-۷۲، ص ۴۳-۱۱.
۲۷. صافی، احمد(۱۳۷۹)، سازمان و قوانین آموزش و پرورش، تهران، سمت.
۲۸. صافی، احمد(۱۳۷۶)، سیمای معلم، تهران، انتشارات انجمن اولیاء و مربیان جمهوری اسلامی ایران.
۲۹. صفری، اکرم(۱۳۹۶:۴۹-۲۳)، واکاوی موانع رشد حرفه‌ای همکارانه معلمان در مدارس، فصلنامه علمی پژوهشی مدیریت مدرسه، دوره پنجم، شماره ۱.
۳۰. صمیمی‌فر، محمد رضا(۱۳۸۴)، نیازسنجی دوره‌های کوتاه مدت آموزش ضمن خدمت و اولویت بندی عناوین این دوره‌ها از دیدگاه آموزگاران و دبیران مقاطع ابتدایی و راهنمایی استان خوزستان، گزارش دولتی.
۳۱. عباس‌زادگان، سید محمد و ترک زاده، جعفر(۱۳۸۸)، نیازسنجی آموزشی در سازمان‌ها، تهران، شرکت سهامی انتشار.
۳۲. فتحی‌آذر، اسکندر؛ ادیب، یوسف و گل‌پرور، فرشته(۱۳۹۵)، پدیدارشناسی عوامل مؤثر و
- برانگیزاننده در کیفیت دوره‌های آموزش ضمن خدمت معلمان، فصلنامه پژوهش در یادگیری آموزشگاهی و مجازی، سال سوم، شماره دوازدهم، ص ۵۶-۴۷.
۳۳. فتحی واجارگاه، کوروش(۱۳۷۴)، نیازسنجی: حلقه مفقوده نظام برنامه‌ریزی درسی ایران، مقاله ارائه شده در همایش بین‌المللی بهبود کیفیت آموزش عمومی. تهران.
۳۴. فتحی واجارگاه، کوروش(۱۳۷۶)، درآمدی بر برنامه‌ریزی آموزش ضمن خدمت کارکنان، تهران، سرآمد کاوش
۳۵. فتحی واجارگاه، کوروش (۱۳۷۷)، اصول برنامه‌ریزی درسی، تهران، انتشارات ایران زمین.
۳۶. فتحی واجارگاه، کوروش(۱۳۷۸)، نیازسنجی آموزشی، تهران، کتابیران.
۳۷. فتحی واجارگاه، کوروش(۱۳۹۲الف)، برنامه‌ریزی آموزش ضمن خدمت کارکنان، تهران، انتشارات سمت.
۳۸. فتحی واجارگاه، کوروش(۱۳۹۲ب)، نیازسنجی آموزشی(الگوها و فنون)، تهران، آبیژ
۳۹. فتحی واجارگاه، کوروش(۱۳۹۵)، برنامه‌ریزی آموزش ضمن خدمت کارکنان، تهران، انتشارات سمت.
۴۰. فرهادی، فرامرز(۱۳۸۷)، گذری بر آموزش‌های ضمن خدمت فرهنگیان، ماهنامه معلم، شماره ۲۳۹، ص ۲۹-۲۶.
۴۱. کاظمی اسفه، زهرا (۱۳۸۶)، بررسی نیازهای آموزشی معلمان زن مقطع ابتدایی در دوره‌های آموزشی ضمن خدمت شهر اصفهان، پایان نامه کارشناسی ارشد رشته برنامه‌ریزی آموزشی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان (خوراسگان).
۴۲. کریمی، فریبا(۱۳۹۲)، صلاحیت‌های حرفه‌ای معلم، اصفهان، نشر کنگاش.
۴۳. کهندل، مرضیه؛ کرمی، مرتضی و جعفری ثانی، حسین(۱۳۹۴)، اصلاح مقررات و بهبود ساختار آموزش ضمن خدمت، راهکاری برای توسعه حرفه‌ای معلمان، سومین کنفرانس ملی آموزش و توسعه سرمایه انسانی.

منابع انگلیسی

۱. Darling-Hammond, L & Snowden, J.B. (2007) A good teacher in every classroom: preparing the highly qualified teachers our children deserve, *Educational Horizons*, Vol. 85, No. 2, pp 11-132
۲. Ellett, C.D & Teddlie, C(2003) Teacher evaluation, teacher effectiveness and school effectiveness, *Journal of personnel Evaluation in Education*. Vol. 17. No. 1, pp 101-128
۳. Johnson, D. (1996). "Take two classes and call me in morning: the case for training Wellness Hospital material management quarterly. 17(3), p:21
۴. Kleinhenz, E & Ingvarson, L(2007) Standards for teaching: theoretical underpinnings and applications, Wellington: New Zealand Teachers Council, Available at: www.teacercouncil.govt.nz
۵. Lemperou, L; Chostelidou, D; & Griva, E (2011) "Identifying the training needs of EFL teachers in teaching children with dyslexia" *Procedia-Social and Behavioral Sciences* 15, pp 410-416.
۶. Moreno, J.M. (2007) Do the initial and the continuous teacher's professional development sufficiently prepare teachers to understand and cope with the complexities of today and tomorrow's education? *Journal of Educational Change*. Vol. 8, No.2, pp.169-173
۷. Muste, D (2014) "The attitude of primary school teachers on the need for in-service training program" *Procedia-Social and Behavioral Sciences* 142, pp 712-717.
۸. Nijveldt, M; Beijjaard, D; Brekelmans, M; Verloop, N & Wubbels, T(2005) Assessing the interpersonal competence of beginning teachers: the quality of the judgement process. *International Journal of Educational Research*, 43(1), pp 89-102
۹. Robert, F. (1987), Group Norms, Their Influence on Training, In: *Training and Development Handbook*. Mac Grow Hill.
۴۴. مرعشی، علی اکبر (۱۳۷۴)، بررسی مهارت‌های شغلی معلمان دوره ابتدایی، فصلنامه تعلیم و تربیت، شماره مسلسل ۴۲، ص ۶۴-۴۸.
۴۵. مکارم شیرازی، ناصر و دیگران، تفسیر نمونه، قم، دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۶۱، ج ۳، ص ۹۷
۴۶. ملکی، حسن (۱۳۸۴)، صلاحیت‌های حرفه معلمی، تهران، انتشارات مدرسه، چاپ سوم
۴۷. ملکی، حسن (۱۳۷۲)، صلاحیت‌های حرفه معلمی، رشد معلم شماره ۶۵:۹۴-۶۲
۴۸. موسوی، سید مختار (۱۳۸۶)، احیای نقش راهنمایی و مشاوره معلمان، تهران، انتشارات تزکیه
۴۹. مؤمنی، منصور (۱۳۹۰)، مدیریت تکنولوژی و نوآوری، خوزستان، نشر پیام متن
۵۰. مهرمحمدی، محمود (۱۳۸۱)، برنامه درسی، نظرگاه‌ها، رویکردها و چشم‌اندازها، تهران، به نشر.
۵۱. مهرمحمدی، محمود (۱۳۷۹)، بازاندیشی فرایند یاددهی-یادگیری و تربیت معلم، تهران، انتشارات مدرسه.
۵۲. نکویی، صدیقه (۱۳۸۶)، بررسی تطبیقی نیازهای معلمان آموزشگاه‌های سیرجان، مطابق با تئوری‌های محتوایی انگیزش، پایان‌نامه کارشناسی ارشد رشته مدیریت آموزشی، دانشگاه شهید باهنر.
۵۳. وودهاال، مورین (۱۳۷۴)، تحلیل هزینه-فایده در برنامه‌ریزی آموزشی (ترجمه کورش فتحی)، تهران، انتشارات نخستین.

10. Rothwell, W., Rich, W. (2004), Mapping your future: Putting new competencies to work for you. Alexandria, 58(5): 94-98.
11. Rouda, R.Kusy, M.(1996). Need Assessment the first step. Available form URL: <http://www.Alumin.caltech.edu>.
12. So, W.M; Cheng, M.H & Tsang, C.L(1996) An impact of teaching practice: perceptions of teacher competence among student-teachers, Journal of primary Education, Vol.6, No.1 & 2, pp45-46
13. Talbert-Johnson, C(2006) Preparing highly qualified teacher candidates for urban schools the importance of dispositions, Education and Urban Society, Vol.39, No.1, pp147-160
14. Vaillant, D(2007) Do initial and continuing professional development sufficiently prepare teachers to understand and cope with the complexities of today and tomorrow's education? Journal of Educational Change, Vol.8 No.2, pp175-179
15. Wongwanich, S; Sakolrak, S & Piromsombat, C (2014) "Needs for Thai teachers to become a reflective teacher: mixed methods needs assessment 115research" Procedia-Social and Behavioral Sciences 116, pp1645-1650
16. Yysal, H(2012) Evaluation of an in-service training program for primary school language teachers in Turkey, Australian Journal of Teacher Education, vol 37, issue 7, article 2, pp14-29.